

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	18
--	----

II. Razumijevanje:

	7
--	---

III. Gramatika:

	15
--	----

IV. Civilizacija

	10
--	----

Ukupan broj bodova:

	50
--	----

Članovi Državnog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

16. travnja 2024.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Cornelius Tacitus: Annales

Rimski povjesničar Kornelije Tacit piše o velikom požaru koji je progutao Rim s njegovim znamenitostima u vrijeme cara Nerona te kako je Neron dopustio narodu da se skloni u mnoge carske posjede i zgrade...

Sequitur clades gravior atque atrocior omnibus (cladibus) quae huic urbi per violentiam ignium acciderunt¹. Neque enim domus munimentis² saeptae³ vel templa⁴ muris cincta⁵ aut quae alia mora interiacebant. Et Nero ut⁶ solacium populo exturbato ac⁷ profugo campum Martis ac monumenta Agrippae⁸, hortos etiam suos patefecit et subitaria aedificia extruxit ut multitudinem inopem acciperent⁹; videbaturque Nero quaerere gloriam condendae urbis novae et cognomento suo appellandae.

KOMENTAR:

¹ acciderunt – v. gl. accido 3. accidi, - – dogoditi se

² munimentis – v. im. munimentum, -i, n. - utvrda

³ saeptae – v. gl. saepio 4. saepsi, saeptum – ograditi (u rečenici se odnosi na domus)

⁴ templa – v. im. templum, -i, n. - hram

⁵ cincta – v. gl. cingo 3. cinxi, cinctum - opasati

⁶ ut = kao

⁷ ac = i

⁸ monumenta Agrippae – v. im. monumentum Agrippae, monumenti Agrippae, n. – Agripina zgrada

⁹ ut...acciperent = da prime/prihvate

	maks. 18
--	-----------------

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

This image shows a single page of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u ovom dijelu testa!

Povjesničar Tacit u ovom dijelu teksta iznosi statistiku požara u Rimu u vrijeme cara Nerona, ali opisuje i njegovu veličanstvenu obnovu počevši od još jedne, potpuno nove carske palače:

In regiones XIV Roma dividitur, quarum¹ IV integrae manebant, III solo tenus² deiectae³: septem reliquis pauca tectorum vestigia⁴ supererant, lacera⁵ et semusta⁶. Aedesque Statoris Iovis⁷ Numaeque regia⁸ et delubrum Vestae exusta sunt; Nero usus est patriae ruinis extruxitque domum in qua haud gemmae et aurum miraculo essent⁹, quam¹⁰ arva et stagna, (e) magistris¹¹ et machinatoribus Severo et Celere.

1. Na koliko se područja dijeli Rim?

- a) I + II
- b) III + IV
- c) IV + X

	maks. 1
--	---------

2. U kakvom stanju su nakon požara bila četiri područja grada Rima:

- a) neoštećena
- b) oborena do razine tla
- c) potpuno izgorena

	maks. 1
--	---------

3. Što se dogodilo s polovicom područja grada Rima?

- a) razrušena su do temelja
- b) sačuvana su djelomično
- c) u potpunosti su izgorjela

	maks. 1
--	---------

¹ quarum = od kojih

² solo tenus = do razine tla

³ deiectae (sunt) – v. deicio 3. deieci, deiectum - oboriti

⁴ tectorum vestigia = djelići/tragovi krovova

⁵ lacera = raspucani

⁶ semusta – v. pridj. semustus, 3 – napola spaljen

⁷ Aedesque Statoris Iovis = hram Jupitera Čuvara

⁸ Numaeque regia = Numin kraljevski dvor

⁹ haud...miraculo essent = jedva da su bili zadivljujući

¹⁰ quam = koliko

¹¹ magistris – v. im. magister,-tri, m. - majstor

4. Koliko je poznatih građevina, posvećenih bogovima ili kraljevima, stradalo?

- a) tri
- b) četiri
- c) pet

	maks. 1
--	---------

5. Čime se Neron koristio nakon požara?

- a) kućom
- b) ruševinama domovine
- c) zlatom

	maks. 1
--	---------

6. Što Neron nije učinio?

- a) obnovio Vestin hram
- b) ukrasio kuću zlatom
- c) zaposlio graditelje

	maks. 1
--	---------

7. Što je bio posebno zadržavajuće?

- a) drago kamenje
- b) jezera
- c) zlato

	maks. 1
--	---------

	maks. 7
--	----------------

III. GRAMATIKA

1. Kako glasi izraz *clades gravior* ako pridjev prebacimo u superlativ?

	maks. 1
--	---------

2. Kako glasi na latinskom jeziku *slijedit će (on)?* (vidi 1. tekst, 1. rečenica)

	maks. 1
--	---------

3. Kako glasi točan prijevod izraza *Trebam osnovati grad.*?

- a) Ego urbem condendus sum.
- b) Mihi urbs condenda est.
- c) Urbem conditurus sum.

	maks. 1
--	---------

4. Kako na latinskom glasi točan prijevod riječi *ovima*?

- a) his
- b) horum
- c) huic

	maks. 1
--	---------

5. Kako glasi izraz *condendae urbis* ako mu se promijeni broj:

- a) condendarum urbium
- b) condendis urbibus
- c) condendam urbem

	maks. 1
--	---------

6. Kako u nominativu s infinitivom glasi rečenica *Nero hortos suos patefecit.*?

- a) Nero hortos suos patefacere videtur.
- b) Neronem horti sui patefecisse videntur.
- c) Nero hortos suos patefecisse videtur.

	maks. 1
--	---------

7. Kako oblik *acciperent* glasi u indikativu imperfekta aktivnog ako se zadrži isto lice i broj?

- a) acciperet
- b) accipiebant
- c) acceperunt

	maks. 1
--	---------

8. Kako glasi točan prijevod izraza *Neron namjerava otvoriti svoje vrtove.*?

- a) Nero hortos suos patefacturus est.
- b) Neroni horti sui patefaciendi sunt.
- c) Nero hortos suos patefaciendus est.

	maks. 1
--	---------

9. Kako riječju glasi rimski broj XIV?

- a) quadringenti
- b) quadraginta
- c) quattuordecim

	maks. 1
--	---------

10. Koji se glagol nalazi u korijenu riječi *semusta*?

- a) urgere
- b) urere
- c) uti

	maks. 1
--	---------

11. Kako glasi oblik *exstruxit* u istom vremenu, načinu, licu i broju, ali drugom stanju?

- a) extructi, 3 erant
- b) exstructi, 3 sunt
- c) exstructus, 3 est

	maks. 1
--	---------

12. Koji od navedenih glagolskih oblika pripada deponentnom glagolu?

- a) dividitur
- b) exusta sunt
- c) usus est

	maks. 1
--	---------

13. Hrvatsku riječ *integralan* povezujemo s latinskim pridjevom koji u prijevodu znači:

- a) neoštećen
- b) prihvaćen
- c) uključen

	maks. 1
--	---------

14. Koja se latinska riječ skriva u hrvatskoj riječi latinskoga korijena *patriotizam*?

- a) domovina
- b) nasljedstvo
- c) plemstvo

	maks. 1
--	---------

15. Kako na latinskom jeziku u punom rječničkom obliku glasi antonim latinske riječi *ignis*?

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	-----------------

IV. CIVILIZACIJA

1. Kako se na latinskom jeziku nazivala *Kuća vestalki*:

- a) Aedes Vestae
- b) Atrium Vestae
- c) Templum Vestae

	maks. 1
--	---------

2. Koji se jednostavan geometrijski lik skriva u tlocrtu *Vestina hrama*?

- a) krug
- b) kvadrat
- c) pravokutnik

	maks. 1
--	---------

3. Koliko godina je trajala izgradnja *Amfiteatra Flavijevaca*?

- a) pet
- b) deset
- c) petnaest

	maks. 1
--	---------

4. Što se nije nalazilo na rimskom Forumu?

- a) curia
- b) rostra
- c) spina

	maks. 1
--	---------

5. U kojoj bi prostoriji Rimljani mogli skinuti suvišne kilograme?

- a) laconicum
- b) frigidarium
- c) apodyterium

	maks. 1
--	---------

6. Što nije dio rimske kuće (*domus*):

- a) tablinum
- b) tepidarium
- c) triclinium

	maks. 1
--	---------

7. Koji dio imena nedostaje *Korneliju Tacitu*?

- a) cognomen
- b) nomen
- c) praenomen

	maks. 1
--	---------

8. U kojem je razdoblju rimske književnosti živio i stvarao *Kornelije Tacit*?

- a) Arhajskom
- b) Zlatnom
- c) Srebrnom

	maks. 1
--	---------

9. Koja je građevina u našim krajevima bila građena u isto vrijeme kad i *Kolosej* u Rimu?

- a) amfiteatar u Puli
- b) Aquae Iassae
- c) Dioklecijanova palača

	maks. 1
--	---------

10. Koji od navedenih književnika nije bio Tacitov suvremenik?

- a) Marcijal
- b) Salustije
- c) Svetonije

	maks. 1
--	---------

	maks. 10
--	-----------------